

Tõstamaa Gümnaasium

Nr.9 (115) / September 2005

Tõstamaa valla ajaleht

Tõstamaa Keskkooli I klassis alustasid kooliteed: Adler, Karen; Hannus, Jarmo; Heamets, Kevin; Juurik, Kuldar; Kasemets, Karmo; Kask, Mihkel - Avo; Kiisler, Andrus; Kolju, Andrus; Kullerkupp, Veljo; Lillemets, Elina; Lumera, Albert; Maruse, Marge; Mitt, Marek; Mitt, Mehis; Muuga, Manfred; Rudnitski, Thomas; Sireli, Kristiina; Sommer, Silva – Astrid; Sääsk, Olari; Tuulmees, Tanel; Tõnisson, Teele; kokku 6 tüdrukut ja 15 poissi. Foto: Toomas Mitt

TÄNA LEHES:

Juhtkiri lk. 2

Mõtteid Manilaiust lk. 2

Forseliuse seltsi
suvekool lk 2

Õpilasmalev 2005 lk 3

Lastead uue õppeaasta
alguses lk. 3

112 lk. 4

Öö Võlla rabas lk. 4-5

ResPublica
valimisplatvorm lk.6-7

Valimisliit Tõstamaa
valimisplatvorm lk. 8-9

Valimiste info lk. 10-11

Kolm päeva
muinasajas lk. 11

Tõhelas on jälle oma pood

□ Poepidaja Eerika sõnul läheb äri täitsa kenasti, aga eks kahe kuu pärast ole näha, kas ta jaksab teist müüjat ka talvel palgal pidada või tuleb võtmed vallavanemale hoopis tagasi viia. Poepidamise kasuks aitas otsust langetada ka see, et ruumid olid värskest remonditud ning vesi ja kanalisatsioon pandud. Kiita tahtis Eerika kindlasti vallavanemat ja Peetrit abi ja hoolivuse eest. Avamisele oli tulnud ligi sada inimest. Esialgu ollakse op-

timistid ja ega ostjatestki puudus ole. Tõhela mees Ülo oli juba teist korda sel päeval poes ja ütles, et nüüd on elu igal kümnel juhul parem. Mihkel jälle poetas, et Tõstamaa poe naised on juba kadunud, et teda seal nüüd harvem näha on. Elsa, kes rattaga kolme kilomeetri tagant poodi väntas, rõõmustas, sest talvel ei pea enam autokauplust oodates lumehanges varbaid külmetama.

TT

Müüja Birgit rõõmustab töökoha ja toredate klientide üle.

JUHTKIRI

□ Võim on ikka üks imeline asi, mis paneb enne valimisi selle poole ihaleja vudima ja nuruma kõikvõimalikesse paikadesse. Muidu elatakse tavalist ja rahulikku elu ja teistega suurt asja nagu polekski. Pruu-gib aga valimiste aeg jälle kätte jõuda, kui ootamatult seksu-vad sinu ellu igasugu tegelased. Vanuritele sigineb käehoidjaid ja kohvi- või kom-mipakikeste toojaid nagu seeni heal sü-gisel. Ootamatult võid leida mõne tege-lase oma põlluveerelt just kõige kallimal tööajal. Ja viinaralli hääle eest ei ole veel õigeid tuure üles võt-nud. Ajakirjadest, ajalehtedest, telest ja raadiost rääkimata. Kõik kutsuvad enda poolt hääletama.

Eks tuleb endale selgeks teha, kes kar-gab tühja igas pul-mas ja kellel on ka üksjagu tegusid ette näidata. Ka meeskond on tähtis, sest ega ühe mehega juba valda ei juhi. Aga kui kogu aur omavahelisele kaklemisele ära raisa-takse ei jää enam juhtimiseks jaksu. Üle-mere vallas just nii on läinud ja seda on kahju vaadata.

Mõelgem, kas meil on täna hea elada või tahaks sootuks teisiti. Kuulakem oma südame häält enne ot-suse langetamist.

Ülle Tamm
toimetaja

Manilaidu ei tohiks lukku panna

□ Manilaiul käisin esimest korda 1987. aasta jõulu-kuul. See käik otsustas kõik – olen käinud nüüd seal igal aastal, igal kuul ja igal aastaajal. Mõnikord peatub mu tähelepanu vaid ühel väikesel sündmusel, inimesel või eesmärgil, kuid ikkagi alati näen ma laidu tema täies ilus ja valus. Ma ei julge öelda, et ma tun-nen saart kui oma kümnet sõrme. Nii või teisiti jääb suurem osa sellest saarest minu jaoks igavesti lukku ja paotab end mulle pisi-keste kildudena.

Ma võin kõrvaltvaataja-na öelda kohe üht: saar on 18 aastaga puhtaks saanud. Seda võib mõista kaheti: saareelanikud hoolivad roh-kem oma elukeskkonnast ja enam ei ole ei sadamas ega ka majahoovides prü-gi ning inimesed on enam avatumad mandrilt tulevale, hoides samas oma joont ja hoiakut. Saanuna UNESCO kultuuripärandi kaitse alla, on see laid kõrvu maailma vägevaimate arhitektuuri-ja kultuuripäranditega – see tähendab, et see on koht, mida iga inimene üle maail-ma peab hoidma ja kaitsma.

Aga ka elus hoidma, aren-dama ja nii kummaline kui see ka pole esile tõstma ning võimalikult palju ja uhkus-tundega võõrastele näita-ma. Või nagu ütles tabavalt Manilaiu uus külavanem, et vaid üheskoos teeme me selle saare korda. Ja ühes-koos tähendab esmalt ini-mesi saarel ja kindlasti ka inimesi mandrilt, kes saare käekäigule kaasa aitavad.

Maksumaksja ja mandri-mehena olen ka mina Ma-nilaiu heaks riigimakse maksnud. Olgu seda siis 10 krooni või 1000 kroo-ni. Ja ma ei ole ainus, kes seda teeb – selle vahega, et suurem osa eestlastest ei jõuagi kunagi Manilaiule. Sellepärast võiksin ma öel-da, et kodanikuna on mul õigus sellele saarele tulla (makstes Munalaius auto parkimistasu ja makstes laevapileti hinna). Avaliku hüvena saan ma kõndida mööda saareteed, lugeda infotahvlit, tulevikus aga varju otsida valmivast sad-amahoonest. Olgu lisatud, et ma olen väga õnnelik, et minu makstud maksudest saab Manilaiul kasvõi mõni meeter autoteed korda.

Mida ma siis selle eest laiult ja laidlastelt vastu ta-haksin saada, kui see õigus mul päriselt olemas oleks? Õigupoolest mitte midagi erilist – ehk seda, et kui ma saart vaatama tulen, ei vaa-dataks minu peale kui vaen-lasele ja pahategijale (usun, et selliseid inimesi pole ka saarele kunagi sattunud). Siia ei tulda kurja tegema.

Ka laiu inimene võib ju mõnikord suures linnas ko-gemata kõvemata häält teha, astuda võõrale maatükikese-le ja kiigata võõra inimese aknasse. Ega sellepärast veel linna lukku ei panda ja en-dasse ei tõmbuta.

Ka saart ei saa lukku panna, kuigi siinsel pin-nal on kõigel omanik ning omanikul hool oma maa eest. Suletud ruumid, sule-tud keskkonnad ja eesriide-taha sulgumised laseksid sellel pisikesel saarel trii-vida märksa kaugemale kui Sorgu või Ruhnu. See aga tähendaks aga, et saar unustatakse ja isegi saare inimesed ei saa enam aru, miks.

Indrek Mustimets
ajakirjanik

Forseliuse seltsi suvekool

□ 16. – 18. augustini toi-mus Lääne-Virumaal Hal-jalas XVI Forseliuse seltsi suvekool, millest võttis osa ka Tõstamaa Keskkooli esi-nus: õpilased Eda ja Liisa ning õpetaja Mari. See oli tõstamaalastele juba 14. suvekool.

Võõrustajaks oli Halja-la Gümnaasium, osavõt-jaid Mõnistest Kehrani, Otepääst Haljalani. Kolme päeva jooksul kuuldin-nähti

mõndagi huvitavat: kuidas tehakse mööblit ning kuidas saada edukaks ettevõtjaks; mis on tsement ning kui-das seda on aegade jooksul valmistatud.

Külalasti ka uhkeid Viru-maa losse, linnuseid. Kõige tähtsam ettevõtmine oli ko-dulookonverents, kus iga kooli esindajad oma talvi-seid töid tutvustasid. Et meil midagi paberil kaasas polnud, sündis esinemis-

mõte üsna spontaanselt ja töi üldise tunnustuse: Eda sai oma vaba ning huvi-tava ettekandega Tõstamaa mõisast kolme parema hul-ka ning au langetada suve-kooli lipp.

Järgmine suvekool toi-mub juba järgmisel aastal-ühe võimaliku paigana Tõs-tamaal.

Mari Lühiste
õpetaja

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm Tel. 505 5340 Küljendaja Merike Tamm,
Internet: www.parnumaa.ee/tostamaa/tt
Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Seliste Jaani pood, Pootsi pood,
Tõhela raamatukogu, Tõstamaa bensiinijaam, Lao pood
Trükikoda Hansaprint
Tiraaž: 650tk

Malevlane Taavi Tõnisson tõeliselt ajaloolise rariteetvormiga.

Tõstamaa õpilasmalev 2005

□ Sel aastal oli lihtsalt suurepärase malevasuvi. Natuke juubelihõnguline ka – viies nimelt. Tööd jagus terveks suveks ja muud tegevust kauemaks-ki.

Kõik olid kogu aeg väga tublid – „pärismalevlased“ (Andreas, Tauri, Heiko, Sten-Ander, Mark, Hedi, Keir, Mari-Liis, Eleri, Leana, Anette, Leenu, Suur-Taavi, Tõnis, Oskar, Merike, Triin, Maile, Hannes, Mihkel, Mariia, Signe, Enrih, Liina, Paul, Karl, Maria, Minna, Regina); „mõisamalevlased“ (Grete, Merlin, Eda, Liisa, Andres, Mari, Õie, Ida, Renate, Rai-li); Kalev ja Kaidi ja emad ja isad ja Elfi ja Inger ja vallavanem ja Pärnumaa malevaboss Mati Sutt.

Tegutsesime Liivamäel, koolis endise KEKi ümbruses, hooldekodus, alevikus ... Peaaegu iga päev söime jäätist ja palk oli ka päris soliidne.

Saime endale mustad nokatsid, kuhu on kollase värviga tikitud Tõstamaa ja helesinised Navitrolla

joonistusega T-särgid. Märjaks ei saanud me kordagi, sest kogu aeg oli ilus ilm.

Puhkasime Matsirannas ja võtsime osa malevakokkutulekust Valgerannas. Tegime sporti, laulsime ja taidlesime ning juba kolmandat aastat järjest võitsime üldkokkuvõttes esikoha, mille eest anti meile ahvatlev auhind ja ühele noorele – valisime Merikese - võimaluse minna Soome noortelaagrisse. Sõbrustasime Tõstamaa valla Annuste malevlastega.

Septembris ootab meid ees Tõstamaa Valla Kultuurkapitali abiga korraldatav ekskursioon Põlva- ja Võrumaale ning lõpuõhtu.

Nii et meil on ju igati põhjust rõõmsad ja uhked olla. Jääb ainult üle usinasti terve aasta koolis toimetada ja uut malevasuve oodata.

Kirsti Talu
malevakomandör

Lasteaed uue õppeaasta alguses

□Kuhu see oodatud suvi küll kadus? Pihlamarjad juba punetavad ja viljapõldudel mürisevad kombainid. Nii nagu kooliski, alustas lasteaed 1. septembril taas õppetööd. Kuid meil võtab pisut rohkem aega, et kõik kaugemate piirkondade lapsed jälle kokku tuleksid. Tundub, et lasteaias käivate laste arv on jäänud enam-vähem samaks võrreldes eelmise aastaga. Rühmade lõplikud suurused selguvad siiski septembri lõpuks. Järgmisel aastal kooliminevate laste vanematele soovitan kindlasti laps aastaks lasteaeda tuua, sest lisaks lugemisele, kirjutamisele, arvutamisele, käeliste tegevustele, liikumisele ning muusikale saab koolieelik suhelda ja mängida oma tulevaste klassikaaslastega. Palju räägitakse tänapäeval kooliküpsusest. Mis see on? Milliseid sotsiaalseid oskusi kooliminevalt lapselt oodata? Esmalt kindlasti koostöövalmidust, elementaarseid viisakusreegleid ja empaatiavõimet. Laps peaks olema emotsionaalselt tasakaalukas, võimeline hoidma end vaos ja kontrollima oma emotsioone, oskama oodata, saamata kohe pingutuse eest tasu. Väga tähtis on ka oskus enne mõelda ja siis tegutseda ning perekonnaliikmetest eemaloleku talumine. Laps peaks olema võimeline hakkama saama uues olukorras ilma ülemäärase hirmu ja ärevuseta, olema uudishimulik, huvitatud ja motiveeritud. Kui õpetajate ja vanemate arvates lapse areng ja edasijõudmine on aeglasem, saab taotleda koolikohustuse täitmise edasilükkamist ühe aasta võrra. Tavaliselt on teine aasta lasteaias positiivse tulemuse andnud. Kindlasti tuleb kasuks, kui alusharidus saadakse alates

kolmandast eluaastast, sest lasteaias omandatakse teadmised põhimõttel – lähemalt kaugemale ja lihtsamalt keerulisemale.

Lasteaeda jõudmiseks kasutakse ühistransporti, koolibussi ja ka oma isiklikke sõiduvahendeid. Bensiinihinna pidev tõus võib panna isasid-emasid loobuma lasteaiateenuse kasutamisest. Et seda ei juhtuks, on tekkinud mitmeid mõtteid seoses Pootsi ja Seliste piirkonna lastega. Kas probleemi lahendaks, kui lasteaia töötaja sõidaks hommikul bussiga Pootsi, istuks ümber tagasitulevale bussile, sõidaks tagasi alevisse ja tooks kõik koos lasteaeda? Või usaldaksid vanemad koolilastest suuri õdesid – vendi ning oleks vaja ainult bussile vastu tulla? Lasteaiaõpetajate arvates ei ole need kõige paremad lahendused. Paljusid lapsevanemaid ei kohtaks siis rohkem, kui mõned korrad kuus, seda on näidanud kogemused Tõhelaga. Kaasapandud kirjad ununevad samuti sageli taskusse. Kevadisel lõpupeol oli lasteaia ajaloos esmakordselt üks laps isegi ilma vanemateta. Laste kasvatamise seisukohalt on väga oluline side ja koostöö koduga. Tahaksin väga, et ei unustataks – lapse põhilised kasvatajad on tema vanemad, lasteaed ainult toetab kodust kasvatustööd. Pakun välja asjast huvitatuil tulla reedel, 9. septembril kell 15.30 lasteaeda koosolekule, et üheskoos lahendusi otsida. Soovin kõigile jätkuvalt päikselist septembrit.

Aita Lind
lasteaia juhataja

112

□ 04.08.05.

kell 17:31 sai Lääne-Eesti häirekeskus teate maja põlengust Kihlepa külas. Põles Kihlepa vana kauplus mis nüüd elumajaks ümber kohandatud. Tuli sai alguse televiisori süttimisest. Pool majast suudeti päästa.

□ 15.08.05.

kell 8:30 paluti abi kraavi kukkunud hobuse välja aitamiseks Maria talus Kõpu külas. Hobune saadi suurte jõupingutustega kraavist lõpuks kätte. Hiljem selgus, et hobune on marutaudis. Nüüd tuleb päästjatel ja Maria talu töolistel ennast vaksineerida, sest teatavasti on sellise haiguse lõppstaadium surm. Vaktsiin on olemas ja kõik inimesed, kes hobusega kokku puutusid, ka ravi saavad.

TEADE

□ Tõstamaa Vallavolikogu kehtestas 09.09.2005 istungil Männikuste külas asuva Kastani detailplaneeringu. Detailplaneeringu eesmärk on Kastani katastriüksusele puhke- ja kalastuskompleksi rajamine.

□ Tõstamaa Vallavolikogu algatas 09.09.2005 istungil Ermistu külas asuva Ermistu Järvemajandi maaüksuse 4,3603 ha suurusel alal detailplaneeringu. Planeeringu eesmärk on tegutseda Ermistu Puhkeküla otstarbekam kasutamine ning muuta tootmismaa ärimaaks.

□ Tõstamaa Vallavolikogu otsustas 09.09.2005 istungil edasi lükata Kastna külas asuva Enno maaüksuse detailplaneeringu algatamise ning küsida Pärnumaa Kesk-konnateenistusest arvamust planeeringu võimalikkuse kohta. Enno maaüksusel asub kaks vääriselupaika ning vastavalt vääriselupaiga kaitse lepingule ei tohi lepingu objektile teha järgmisi toiminguid: metsa raiumine, metsast surnud puu eemaldamine, metsamulla- ja toiterežiimi reguleerimine, metsateede ehitamine ja metsa uuendamine.

Meenutusi kodukandi matkaradadelt ehk üks öö Võlla rabas

Matk Võlla rabasse algas ühel lämbel juulikuu pärastlõunal. Tegelikult oli see matk plaanis juba paar aastat, kuid ikka jäi see erinevatel põhjustel ära - olen ju ikkagi naissoost, mitte kuigi julge ning puudusid ka sobivad kaaslased. Sel suvel oli mul aga olemas neljajalgne sõber Karla, kes on alati valmis kõikidel matkadel kaasa lööma.

Ühes käes fotokott koos statiiviga, teises telk magamisvarustuse ja toidumoonaga, alustasin koos oma neljajalgse sõbraga matka Viruna talu juurest. Sammusime piki ojaäärt, jalge all lirtsus märg savine läga, pea kohal põrises parmupilv ning eemalt kostis äikesekõminat. Ei oskagi öelda, kas käidud oli kaks, kolm või rohkem kilomeetrit, kui nägin metsaveerde pargitud „lama-voiga“ traktorit ehk Viruna taksot, mis viib tavaliselt turismigruppe rabasse viiva purdeni. Sellest järeldasin, et me Karlaga polegi ainukesed matkajad! Kohe peale traktorit paistis ka sild üle laia ja sügava kraavi, millel pikutas kitsas puu! Hmm - kõheldes arutlesin,

et ise võiks ju sissekukkumise riskida, aga fotovarustus? Lootuses, et kusagil on parem ülepääsuvõimalus, kahlasin koos koeraga optimistlikult edasi, seda aga juba õlgadeni ulatuvates nõgestes ja ohakates.

Viimaks jõudsin kohani, kus üle oja oli kaks puud. Ühel neist turnides oli võimalik teisest kinni hoida ja niimoodi kuivalt üle ronida. Sain sellega kenasti hakkama, ent Karlal nii hästi ei läinud - tema kukkus poole purde pealt sisse. Vastaskaldale jõudsin üsna üheaegselt, kus koer end minu peale kuivaks raputas.

Edasine teekond kulges juba lõbusamalt - parmud olid maha jäänud ja ees vonkles sissetallatud teerajake ning kõrgus üksikute männijässidega raba, kus kaugemalt võis aimata juba esimesi laukasilmi. Veel umbes pool kilomeetrit kõndimist ja olimegi jõudnud sügavsiniste rabalaukaste labürintideni. Selleks ajaks oli ka kuumus jõudnud vist haripunkti, kuid mis sellest enam, puhas laukavesi mõjus värskendavalt nii joogina kui supluseks. Veidi rahutuks

tegi tumesinine kõuepilv ja üsna tugevaks muutuvad kargatused ning sähvivad välgunooded kaugemal laugaste taga. Panin igaks juhuks kohe telgi püsti, sest mine tea... Ent selleks ajaks kui telgi püsti olin saanud, oli piksepilv taandunud ning õhtupäikeses siras laugaste kohal kirkas vikerkaar! Õhtu edenedes kadusid pilved sootuks. Männijässide vahelt heitis päike viimaseid kiiri ning telgi kõrval olevale laukale maandus pardipaar. Tõotas tulla kaunis suveöö.

Umbes poole kilomeetri kauguselt oli veel kuulda, kuidas kanuudega randus Viruna turismigrupp. Sõnadest polnud võimalik aru saada, kuid rahuloleva ja rõõmsa häälekõla järgi võis oletada, et nendegi päev oli igati korda läinud. Tegime koos Karlaga väikese õhtueine a la „Võlla raba“. Algul sõi tema oma koeratoidu, seejärel nosisime sõbralikult minu võileibu, koer lürpis peale puhast rabavett, mina aga segasin seda koeratoidupurgis siirupiga. Maitses küll!

Telki pugasin juba kerges videvikus. Lähedal prääksusid pardid, eemalt kostis öösorri monotoonne „Örrrrrrrrrr....örrrrrrrr.“

Olin vist oma esimese unenäo näinud, kui minu neljajalgne sõber leidis, et talle on ülekohut tehtud - otsustavalt toppis ta oma nina telgiluku vahelt sisse ning puges telki minu seltsi. Karla heitis end rahulolevalt mu jalgade juurde norskama, unustamata seejuures osa tekki endale külje alla kraapida.

Hommikune äratus toimus vara ja ilma igasu-

Kaunis hommik rabas. Fotod: Eve Käär

guse ettevalmistuseta. Kolm kagu olid vist õhtul meelde jätnud, et nende naabrusesse on tulnud ühed isevärki tegelased ning otsustasid siis hommikul üllatuskontserdi anda. Kolmehäälnelne karedavõitu „kukkumine“, paari meetri kaugusel asuvate madalate puude otsast peletas igasuguse une. Kell näitas kolmandat hommikutundi ning päikesetõusu oli jäänud ligi tund.

Kuna uni oli häiritud ja kolm „käokella“, tegelesid äratusega optimistlikult edasi, ei jäänudki muud üle, kui laukaservale nägu loputama koperdada, uniselt silmi pilgutav koer truult kannul. Ümberringi laiutas piimjas udu, saarekesed laugastes ja eemalt kumavad männitukad olid tõeline soohaldjate mängumaa. Klõpsisin mõned fotod ja jäin päikesetõusu ootama. Peamiselt selleks ju olingi rabasse ööbima tulnud, et näha kuidas uduvines laugaste kohalt kerkib punetav päikeseketas. Aga võta näpust! Udu muu-

tus veelgi tihedamaks. Päike oleks kella järgi pidanud juba kümme minutit tagasi tõusnud olema, kuid näha polnud seda kuskil. Seega ei jäänudki muud üle, kui teha udupilte. Paremat võttenurka otsides sammusime koos Karlaga mööda laukaservi edasi. Mina pildistasin ja tema lobistas mõnuga turbalägasel vees. Laukaserval turnides leidsime suure võimsate kihvadega pealuu, mis lähemal uurimisel osutus metssea kolbaks.

Mõne aja pärast võis udus juba aimata päikese asukohta. Kuid üllatuseks oli telk kadunud! Seadsin siis sammud enda arvates telgi poole, kuid ikka ja jälle sattusin mingitesse läbipääsmatutesse laugaste labürintidesse. Paterdasin vist ligi tund aega tulemusteta ringi, jõudes kolm korda ühe ja sama metssea pealuu juurde välja. Koeral oli lõbus, mulle aga hakkas asi juba viha tegema. Järjekordsel katsel kuhugi välja jõuda, leidsin lauka kollaste

vesikuppudega, kus kasvas üksainus valge vesiroos. Hurraa! Just selle lillelise lauka serval seisavadki tavaliselt rabamatkajate kanud ning eileõhtuste häälte järgi otsustades sain oma telgi asukoha umbkaudselt teada.

Veidi jalgu puhanud, upitasin oma tagumiku üles ja asusin jälle minekule. Veerand tundi lonkimist ja eemalt paistiski mu kärtssinine telk. Hea, et ma seda sõdurikarva laiguliseks veel värvida ei jõudnud, nagu peale selle ostmist plaanis oli! Mätaste vahel mütates hakkas ka nälg lõpuks näpistama, seega kraamisin toidukraami välja ning toimus mõnus hommikune piknik koera seltsis.

Hommik edenes jõudsalt ja peagi oli udu niipalju hajunud, et võis märgata rabaserval olevat metsaviirgu. See tähendas, et võis võrdlemisi kindlalt alustada tagasiteed koju.

Pakkisin varustuse kokku ja asusin, sõber Karla

rõõmsalt ees hüppamas, minekule. Oja juurde jõudes jälgis koer pingsalt veepinda, kust kostis kerget veelobinat. Tegemist oli suure pruuni kopraga, kes oli oma toimetustega miskipärast hilja peale jäänud. Karla kõnekas pilk näis küsivat „ah et sina siis kukkusid ka sisse?“. Inimese lähedus vee-elukale ei meeldinud ning ta sukeldus mulkstatades mätaste vahele. Meie hakkasime üle kipakate puude turnima. Loomulikult kukkus koer jälle sisse, aga küllap ta oli sellega juba arvestanud. Seejärel kahlasime juba eelmisest õhtu-poolikust tuttavat savist teed mööda tagasi, mis nüüd enam nii väga pikk ei tundunudki.

Koju jõudes kulusid järgmised 2-3 tundi enda, koera ja auto pesemisele. Aga uskuge, matk oli seda vaeva väärt!

Eve Käär

Erakond Res -Publica

Tõstamaa piirkonna liikmete mõtted ja lubadused 2005.a vallavolikogu valimistel

I „JÄTKUJÕUDU KÜLADESSE“

Tõstamaa vald. Meie rikkus on meie loodus, meie inimesed ja meie külad. Tahame, et elu meie vallas saaks uue hoo läbi aktiivse külaelu, läbi tugeva valla ja ausa ja avatud asjaajamise.

Tõstamaa valla arendamisel peame kõige olulisemaks järgmise kolme eesmärgi elluviimist:

1. Valla erinevate piirkondade infrastruktuuri väljaarendamine ja täiustamine.

2. Sotsiaalvaldkond, tervisekeskuse ehitamine ja noortekeskuse rajamine.

3. Puhkemajanduse väljaarendamine valla erinevates piirkondades.

II ÜLDPROGRAMM

1. Valitsemise põhimõtted.

Valla juhtimisel lähtume järgmistest põhimõtetest:

□ Vallavalitsuses ei tohi olla ainuvalitsejad - Tõstamaa vald on meie kõigi kodu ja kõigil peab olema võimalus osaleda vallaelu korraldamisel.

□ Igal inimesel on õigus osaleda tema elu puudutavate küsimuste arutamisel ja otsustamisel

□ Kodanikke tuleb kuulata ja nende ettepanekutele reageerida. Vallavalitsuse ja volikogu asi on sõeluda välja parimad ideed ja need ka rakendada.

□ Valla- ja volikogu otsused ja otsuste tagamaad peavad olema avalikud. Valla- ja volikogu komisjonid peavad olema tegusad ja koosolekud võimalikult avatud kõigile huvilistele.

2. Sotsiaalvaldkond ja tervishoid.

Valla sotsiaalabi pakku-

misel lähtume järgmistest põhimõtetest:

□ Sotsiaalhoolekandes on kõige olulisem aidata abivajajal leida töö ja sissetulek. Selleks on vaja inimesi koolitada ja vajadusel õpingute ajal ka toetada.

□ Üksikute ja eakate inimeste jaoks on inimlikul hoolitsusel tihti suurem väärtus kui rahaülekandel.

□ Valla sotsiaalsüsteemi tuleb arendada lähtudes pikaajalistest plaanidest - selleks tuleb koostada arengukava väljaarendamine ja asuda seda rakendama.

□ Valla sotsiaalteenuste valik peab muutuma laiemaks ja arvestama rohkem abivajajate vajadusi

□ Sotsiaalteenuste pakku-misel tuleb rohkem kaasata kogukonda ja rakendada projektipõhise koostöö viise.

□ Tervishoiuga seotud teenused ja tervislike eluviiside propageerimine tuleb koondada ühtsesse tervisekeskusesse. Selleks peame eelkõige vajalikuks:

□ Ööpäevase meditsiinilise valve sisseviimist.

□ Uue, ühtse tervisekeskuse rajamist Tõstamaale.

□ Vabaajakeskuse väljaarendamist.

3. Puhkemajandus e. turismi-valdkond.

Puhkemajandus ja turism on üks peamisi valdkondi, mis toob tulu meie valda ja aitab luua vallaelanikele tasuvaid töökohti. Meie vallas on suur potentsiaal loodus-, vaatlus-, küla- ja ökoturismi arendamiseks. Seetõttu peab ka vald siin eriti pingutama. Selleks tuleb:

□ Korrastada ja arendada sadamaid ja ujumiskohti.

□ Otsida võimalusi valla turismiettevõtjate koolitamiseks.

□ Tutvustada valda Eestis ja välismaal, tehes koostööd riigi ja teiste ümberkaudsete valdadega.

□ Korrastada turismiinfo süsteem (mitmekeelne internet, teeviidad, vaatamisväärsused, infotahvlid jms).

□ Korrastada valla prügimajandust.

□ Otsida koos ettevõtjatega võimalusi turistide toitlustamise korraldamiseks.

4. Haridus-, kultuuri-, religiooni- ja spordivaldkond.

Valla tulevik sõltub eelkõige noorte haridusvõimalustest ja sellest, millised on lisaks töökohtadele võimalused vaba aja veetmiseks. Peame siin oluliseks järgmisi punkte:

□ Laste- noorte- ja täiskasvanute vabaajakeskuse loomine ja töö käivitamine.

□ Valla keskusesse rulaplatsi ehitamine.

□ Huviringide toetamine vallaelarvest ja kaunite kunstide kooli, muusikakooli ja kunstikooli loomine.

□ Tõhela lasteaia avamine.

□ Uute vaba aja veetmise võimaluste loomine külade keskustesse.

□ Rahvaspordi soodustamine, propageerimine ja kaasaitamine.

5. Külaliikumine.

Meie pika ajalooga külad on meie valla elujõu alus. Külaelu edendamine ja seltsiulu toetamine on parim viis hoida meie külasid elus ja panna nad õitsema. Külakogukonna koostöö ühiste eesmärkide nimel aitab luua sidemeid, mis hoiavad meid koos ka tulevikus. Selleks tuleb:

□ Valla elarves planeerida raha külaelu edendamiseks ja seltsiulu toetamiseks.

□ Rohkem tegeleda meie

kogukondade ajaloo uurimisega. Vald peab inimesi innustama piirkonna ajalugu kajastavaid materjale koguma ja leidma võimalusi nende säilitamiseks ja eksponeerimiseks koostöös kodu-uurijatega.

6. Infrastruktuuri valdkond

Valla erinevate piirkondade kaasaegse infrastruktuuri väljaarendamine ja täiustamine.

□ Elekter -probleemi lahendamise leidmine ja kaasaaitamine.

□ Interneti-, digitaalside kättesaadavuse soodustamine.

□ Vee- ja kanalisatsiooni korramine.

□ Prügimajanduse korramise süstematiseerimine.

7. Keskkonna valdkond

□ Visuaalselt hea väljanägemisega valla haljastusele kaasaaitamine ja korramine.

□ Kalmistud - kalmisturegistri väljatöötamine, ja -arendamine.

□ Valla viidamajanduse korramine - eksponeeritud kaitsvad objektid.

□ Säästva arengu, loodushoiu, maastikuhoolduse ja heakorra põhimõtete realiseerimisele kaasaaitamine.

III TEGEVUSKAVA

Tõstamaa

Uue tervisekeskuse rajamine.

Pootsi, Kavaru

Pootsi internetiühenduse loomine. Külakeskusele talveks rakenduse leidmine nn. rahvaülikool. Toetada vähekindlustatud perede aktiivseid, andekaid lapsi huvitegevuses osalemisel. Korrastada Munalaiu ujumiskoht.

Kastna

Kastna kooli, kiriku ja rahvamaja kui külakeskuse ümbruse korrastamine. Leida lagunevatele hoonetele rakendus. Näiteks Tõstamaa valla muuseum ja külaelanikele kooskäimise koht ja avalik internetipunkt. Külaseltsi tegevuse toetamine. Tõstamaa valla endise ujumiskoha Sepama ranna korrastamine. Bussiootekohtadele valgustus ja korrastamine, nn. endise poe kurvis ja bussiootepaviljoni juures. Teede korrashoid nii talvel kui suvel. Interneti püsiühenduse loomine.

Manija saar

Prügimajandus, puurkaevude tegemine. Elektriliinide rekonstrueerimine. Päästeteenistuse loomine. st. saarel võiks olla tuletõrjemasin. Saare kaluritele kalapüügi soodustamine. Sadama remont. Autokauplus 1x nädalas saarele. Külakeskuse juurdeehitus, nn. suitsetamiskoht.

Tõhela

Kanaliseerimise, veetrassi korrastamine. Kirikumõisa välisilme parandamine. Pööningle muuseumi ehitamine. Lasteaia taasavamine. Avalikuranna korrastamine ja järve kallakraja puhastamine. Järve äärde suurema prügikasti paigaldamine. Rahvamajas saunaehituse lõpetamine, muuseumitoa remont.

Seliste

Heitunud ja hiirelõksus olevate inimeste probleemidele leida lahendus, mitte saata neid harjunud keskkonnast välja. Luua rehabilitatsiooniteenused koostöös kolmanda sektoriga. Vabaaja veetmise võimaluste pakkumine külaelanikele.

Meie kõik olemegi Jätkujõud külades!

□ Väärtustatud inimene väärtustab ennast ja oma kodukohta. Palju räägitakse rohujuure tasandist – kui kõige madalamast tasandist, kus inimesed otsuseid teevad. Tihti puudub tunnus inimestele, kes oma kodukohta elukeskkonna parendamise eest hea seisavad. Tegelikult meie siin Tõstamaa valla külades ei tegutse rohujuure tasandil, me tegutseme ühiselt inimese tasandil. Ja just niipalju, kui me õpime iseennast väärtustama, väärtustame oma kodu, oma kodupaika. Meie valla külade liigutajate hulgas on inimesi, kes olid argipäeva muredele alla jäämas, aga siis oskasid leida selle päikesekiire igas päevas, mis elujõudu annab. On piirkonnas külaliidreid kes kaasasid endaga inimesi võitlusesse vaesuse ja tõrjutuse vastu.

Dialoog põlvkondade vahel noor ja vana – mis see on? See on vanavanemate mälestused endistest taluaegadest, vahepealsed aastad emadele-isadele ja praegune külaelu laste silmade läbi oma võlude ja valudega. Teame, et mida rohkem kaasatakse tänastesse külaelu tegevustesse lapsi, seda kindlamalt nad oma kodukohta külge juuri kinnitavad. Kui selline tänane külanoor maailmas rändab, mida ta kahtlemata tegema peab, siis püsib ka aastate pärast tema hinges ikka see külaplats, kus ta lapsena talgutoid tegi ja kus tema vanavanemad oma lapsepõlvelugusid rääkisid. Ja kindlasti tunneb see tänane külanoor ühel päeval sisemist tunnet tulla tagasi oma kodukohta, rajada siin kodu ja koolitee oma lastele.

Tähtis on oma toimetustes uskuda, et kõige kindlam kett on see, mille

külge me ennast ise kinni paneme. Nii ongi sündinud läbi meeskonnatöö meil ühine arvamus ja mõte, et oleme teinud ühtteist ja teeme seda ikka edasi. Meie oleme hingega tegijad, kes suudavad ja tahavad aidata kaasa kohaliku elu arendamisel.

Tahaksin alljärgnevalt tuua teieni meie mõtteid ja probleeme, millele tuleks tähelepanu juhtida ja koos nendele lahendused leida. Kõikide valla piirkondade töögruppide ühiseks eesmärgiks sai Tõstamaa valla muutmine atraktiivseks elukeskkonnaks, väärtustada ja populariseerida Tõstamaad, kui väärtuslikku elukeskkonda.

Tõstamaa alev:

- noortekeskuse rajamine, kus oleks võimalus vabal ajal viibida;
- valla keskusesse rula-platsi ehitamine
- külaliikumine valla eelarvesse;
- valla aktiivsemate inimeste toetamine õpingutes;
- uus tervisekeskus

Tõhela külade piirkond

probleemid kanalisatsiooni ja veetrassidega.

- kirikumõisa välisilme parandamine;
- pööningle muuseum;
- lasteaia taasavamine;
- avaliku ranna korrastamine, järve kallakraja puhastamine;
- järve äärde suur prügikast;
- rahvamajas saunaehituse lõpetamine, muuseumitoa remonti.

Seliste külade piirkond

Probleemiks heitunud ja „hiirelõksus“ olevate inimeste probleemidele lahenduse leidmine

- luua rehabilitatsiooniteenused koostöös kolman-

da sektoriga;

- vabaaja veetmise võimaluste pakkumine külaelanikele.

Kastna külade piirkond

Probleemiks Kastna kooli, kiriku ja rahvamaja kui külakeskuse ümbruse korrastamine

- lagunevatele hoonetele on vaja leida rakendus nt. valla muuseum, külaelanikele kooskäimise koht ja internetipunkt;
- külaseltsi tegevuse toetamine;
- Tõstamaa valla endise ujumiskoha Sepama ranna korrastamine;
- bussiootekohtadele valgustus ja korrastamine;
- teede korrashoid, nii talvel kui suvel;
- interneti püsiühenduse loomine.

Manija saar

- kvaliteetse ja kaasaegse infrastruktuuri loomine;
- prügimajandus, puurkaevude tegemine
- Mandri ja Manija vaheline liiklus
- elektriliinide rekonstrueerimine;
- päästeteenistuse loomine, saarele olla tuletõrjemasin;
- Saare kaluritele kalapüügi soodustamine; sadama remont;
- autokauplus vähemalt kord nädalas saarele.

Pootsi, Kavaru, Lao külade piirkond

Probleemiks Pootsi internetiühenduse loomine.

- külakeskusele talveks rakenduse leidmine näiteks rahvaulikool;
- toetada vähekindlustatud perede aktiivseid, andekaid lapsi huvitegevuses osalemisel;
- korrastame Munalaiu ujumiskoha.

- Valimisliit Tõstamaa ühendab tegusaid inimesi, kes soovivad vallaelu kujundamisel kaasa lüüa.
- Oleme positiivsed, eelistame kirumisele valla arendamist tegudega. Kuigi me pole kõiges üksmeelel, lahendame erimeelsused ja teeme koostööd.
- Vajadusel ei ole me kartnud langetada raskeid, kuid valla aenguks vajalikke otsuseid (nt. koolivõrgu ümberkorraldamine).
- Tegevuse eesmärgiks on luua vallas tervikuna võimalikult meeldiv elukeskkond, kus on tingimused tööks- eneseteostuseks, teenuste kättesaadavus, tingimused laste arenguks, vaba-aja võimalused, teenustepakett abivajajatele ning vanuritele, tasemel heakord ja infrastruktuur.
- Tuginedes senisele valla juhtimise kogemustele, tagame järjepidevuse ja hoiame korras senitehtu. Meil on reaalsetest võimalustest lähtuv valla arenguvision.
- Kuna oleme viimastel aastatel osutunud valituks, ei pea meie üle otsustama ainult lubaduste järgi, vaid saab hinnata ka tehtud.

Mis tehtud. Kuidas edasi?

JUHTIMINE

■ Oleme lähtunud valla arengukavast, kuhu kõik soovijad on saanud esitada ettepanekuid asutuste, seltside ja külakoosolekute kaudu või vallavalitsusse pöördudes. Arengukava on igal aastal läbi vaadatud ja analüüsitud, miks midagi tehakse, palju on kasusaajaid, milline on maksumus, kuidas toimub rahastamine.

Oleme olnud avatud, arutades otsustatavat ja tehtavat külakoosolekutel, kajastades valla- ja internetilehel. Info levikuks on rajatud i- ja internetipunktid, toetatud internetivõimaluste laienemist, paigaldatud infostendid. Oodatud on olnud uued ideed ja head ettepanekuid.

Projektialase tegevusega oleme igal aastal toonud valda 2-3 miljonit lisaraha. Loodud on sihtasutused Kihnu väina merepark, Tõstamaa mõis ja Tõstamaa korrakaitse.

□ Kinnitame valla uue üld-

planeeringu ja arengukava
□ Toetame jätkuvalt omaalgatuslikku ja mittetulundusühingute tegevust.

□ Kajastame valla tegevust jätkuvalt vallalehes, internetileheküljel, stendidel ja raamatukogudes.

□ Arendame edasi internetivõimalusi.

□ Püüame jätkuvalt saada suurematele investeringuobjektidele lisaraha projektide kaasabil

KÜLAELU

■ Tegevusprintsipiiks on olnud valla areng tervikuna. Külaprobleeme on aidanud lahendada külakoosolekud, koostöö külavanemate ja seltsidega. Tihenunud valla-bussigraafik on parandanud munitsipaalteenuste kättesaadavust. Remonditud on enamik külateid, toetatud ürituste korraldamist. Koostöös külatee projektiga on poolel vallal internetivõimalus. Suuremad tegemised piirkondades:

□ Kavarus sadam-külakeskuse projekti ettevalmistamine, külatee mustkate;

□ Pootsis koolihoone rakendus merepargi-, turismi- ja külakeskusena, raamatukogu, internetipunkti ja vaibakojana, pumbajaamade remont;

□ Selistes kiriku remondi korraldamine, külatoa remondi ja külaseltsi tegevuse toetamine, internetipunkti loomine, kalmistu korras-tamine;

□ Kastnas kiriku katuse remont, paadisadama ja kalmistu korras-tamine;

□ Tõhelas pumbajaama ja veetrassi remont, biopuhas-ti rekonstrueerimine, Karbiküla mustkate, kaupluse taasavamise korraldamine;

□ Manijas liinipaadi remont, traktoriprojekt, külatee mustkate, sadamakuuri ehitus, Lao poe taasavamise toetamine.

Kuna käsitleme valda tervikuna, toome külades kavandatava tegevusvaldkondade all.

HARIDUS

■ Koolivõrgu ümberkorraldused on loonud finantsid kaasaegse lasteaia-, põhikooli- ja gümnaasiumihariduse võimaldamiseks. Suurenenud on huvitegevuse võimalused (ringide arv, puhkpillistuudio, sport). Alustatud on eelkutsõppega. Olemas on kvalifitseeritud õpetajatekaader, raken-datud eripedagoogid. Kooli remondi lõpetamisega on loodud kaasaegne õpikeskkond, ehitatud välja õpilaskodu.

Alustatud on lasteaia remondiga (tehtud köögiosa). Esitatud on projekt euroraha kaasabil kogu lasteaia-raamatukogu-apteegi-taastusravihoone remondiks.

□ Võimaldame vallas jätkuvalt kaasaegset ja kvaliteetset lasteaia, põhikooli ja gümnaasiumiharidust

□ Jätkame huviharidussüsteemi täiustamist ja kvaliteedi tõstmist

□ Huvilistele eelkutsõppevõimalus (turism, meren-

dus+majandus)

- ❑ Lõpetame lasteaiahoone ja selles asuva raamatukogu remondi
- ❑ Loomes elukestva õppe võimalused
- ❑ Spordihooone-võimla ehitamine (toetus riigieelarvest 2007-08)

KULTUUR

■ Oleme loonud tingimused kultuuritegevuseks ja toetanud üritusi. Välja on kujunenud oma traditsioonid ja üritustekalender. Loodud on normaalsed tingimused raamatukogudele.

- ❑ Tõstamaa rahvamaja remont
- ❑ Suurematele piirkondadele oma kultuurürituste kalender
- ❑ Kavaru külakeskus-paadisadam
- ❑ Seliste rahvamaja remont (külaseltsi projekti kaasfinantseerimine)
- ❑ Otsime jätkuvalt valla muuseumi käivitajat
- ❑ Jätkame kirikute korrastamise toetamist

SPORT

■ Rajatud on spordiplat-sid Tõhelas ja Pootsis ning jõusaal Tõstamaal. Tegutseb spordiklubi, olemas on oma traditsiooniliste ürituste kalender (Tõstamaa jooks, võrkpalliturniir, jüriöö jooks, jalgpalliturniir, mälumängusari jne)

- ❑ Tõstamaa kooli võimla
- ❑ Suusa-terviseraja korrastamine
- ❑ Rulaväljaku rajamine (olemas projekt)

SOTSIAALTÖÖ

■ Lisaks toimetulekutoetusele oleme loonud valla sotsiaalteenuste paketi (sünnitoetus, koolimineku- ja koolilõputoetus, töövihiku-

toetus, eakate meelepidamine, matusetoetus, kriisiabi, koolitoidutoetus kõigile 50 % ulatuses + täiendavad toetused, eakate meelepidamine, sotsiaalkorterid jne.). Rakendatud on avahooldussüsteem. Koostöös Shalomiga on rakendunud piirkondlik abikeskus. Loodud on tööhõivekeskuse, kus tööta inimesed leiavad rakendust.

- ❑ Abi jõuab jätkuvalt õiglaselt abivajajani
- ❑ Kaasajastame siseremondiga hooldekodu (tehtud välisremont)
- ❑ Teeme hädavajaliku remondi Värati ja Seliste sotsiaalmajades
- ❑ Rajame vanurite päevakeskuse koos ürituste- ja transpordisüsteemiga

TEED JA TRANSPORT

■ Alu karjääri avamisega loodi suuremad võimalused nii riigi kui vallateede remondiks ja eeldus Tõhela mustkatte ehituseks. Vallateedest on paigaldatud mustkate Metsa tänavale, Tõhelas Karbiküla teele, Kavaru ja Manija teele. Rajatud on jalgteed bussijaam-keskkool. Esmase remondi on saanud enamik munit-sipaalteid. Remonditud on Manija liinipaati. Loodud on vallasisene õpilasliinivõrk ja muretsetud uus buss. Toetatud on erateede korrastamist.

- ❑ Taotleme Tõstamaa-Tõhela tee mustkatte ehitust koos ümbersõiduga koolist.
- ❑ Jätkame vallateede komplekseid remonte (kraavid, truubid, teekatted)
- ❑ Jätkame enamkasutatavatel vallateedel mustkatete rajamist
- ❑ Jätkub toetus erateede korrastamisele
- ❑ Uuendame Tõstamaa ja laiendame Tõhela tänavat

valgustust

- ❑ Manija uus liinipaati

ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS

■ Tõstamaal on rekonstrueeritud katlamaja ja ehitatud veepuhastusjaam, Tõhelas remonditud pumbajaam, veetrass ja biopuhasti, Pootsis pumbajaam. Suletud on prügimägi, rajatud valla jäätmevõimalus ja loodud jäätmekäitlussüsteem. Paranenud on valla heakord.

- ❑ Valla jäätmekäitlussüsteemi edasiarendamine
- ❑ Tõstamaa ida-lääne vee- ja kanalisatsioonitrassi rajamine
- ❑ Tõhela kanalisatsioon korrastamine ja laiendamine
- ❑ Toetus korter- ja eramajade välisilme korrastamiseks
- ❑ Valla heakorrastamise jätkamine
- ❑ Seliste pumbajaama korrastamine
- ❑ Pootsi biopuhasti ja kanalisatsioonivõrgu rajamine
- ❑ Vaiste, Kastna, Seppamaa, Sutiranna, Puti, Kavaru, Ermistu ja Tõhela suplus- ja puhkekohtade korrastamine

TERVISHOID

■ Kaetud on tervisekeskuse kommunaalculud ja taastatud hambaravivõimalus.

- ❑ Lääne-Pärnumaa tervisekeskuse (arsti tööruumid, apteek, taastukeskus) rajamise projekti käivitamine

TURVALISUS

■ Toetatud on Päästeameti kaasajastamist, politseid ruumidega ja loodud SA Tõstamaa korrakaitse.

❑ Jätkuv toetus turvastruktuuridele

- ❑ Püüame rakendada naabrivalvesüsteemi

ETTEVÕTLUSE ARENDAMINE

■ Ettevõtlus põhineb erainitsiatiivil ja omavalitsus seda otseselt kavandada ei saa. Oleme piirkonda reklaaminud, püüdes leida ettevõtjaid-investoreid, olnud ettevõtjasõbralikud maaküsimuste lahendamisel, dokumentide vormistamisel, ruumide leidmisel ja ettetulevate probleemide lahendamisel. Alustatud on Tõstamaa tehnoküla projektiga, kus täna juba tegutseb mitu ettevõtjat.

Oleme kaasa aidanud ettevõtjate tulekule endis-sesse Tõstamaa töökotta, Tõhela ja Lao kaupluste taasavamisele, Tõhela far-mid OÜ arengule, vaibakojade avamisele, sadamate korrastamisele jne. Võimalusel oleme ostanud teenuseid oma valla ettevõtjatelt.

- ❑ Oleme jätkuvalt ettevõtjasõbralikud
- ❑ Koostöö arendamiseks kutsume kokku valla ettevõtjate, turismiarendajate, põllumeeste jne. ümar-lauad.
- ❑ Jätkame Tõstamaa tehnoküla väljaarendamist
- ❑ Ideetasandil on mitmed ettevõtlusprojektid. Kui osagi neist teostub, tuleb juurde töökohti.
- ❑ Jätkuvalt eelistame teenuste ostmisel võimalusel oma valla ettevõtjaid
- ❑ Toetame sadamate ja lautrite korrastamist

MEIE "JÄTKUJÕUDU KÜLADESSE" KANDIDAADID:
MAIRE ADLER
KASTNA KÜLA

SULEV ALAS
MANIJA SAAR

JAANO EENSALU
SELISTE KÜLA

TIINA LEHTLA-HANNUS
KAVARU KÜLA

ANNELI ÄRMPALU-IDVAND
TÕHELA KÜLA

SÜLVI KALJURAND
KAVARU KÜLA

ANDRES LAUR
TÕHELA KÜLA

KARIN MIIDU
TÕSTAMAA ALEV

RUTH MÄE
POOTSI KÜLA

GALINA MÄNDLA
LAO KÜLA

AIMA NURM
TÕSTAMAA ALEV

MARKO RAND
TÕHELA KÜLA

LEA RANNIK
TÕSTAMAA ALEV

ALEX TROPE
SELISTE KÜLA

MADIS VESKIMÄGI
TÕSTAMAA ALEV

RIHO VÄLI
KASTNA KÜLA

VALIMISLIIT TÕSTAMAA KANDIDAADID:
Alo Adler
Tõstamaa
insener, Rahvaliid

Ene Lehtsalu
Tõlli
huvijuht

Leo Langus
Kastna
talunik, külavanem,
Rahvaliid

Peeter Lapp
Alu
põllumajandusjuht

Madis Martson
Lõuka
talunik, külavanem

Avo Miidu
Ranniku
masinamees

Toomas Mitt
Tõhela
koolidirektor

Katrin Tõnisson

Tõstamaa
teenindaja
Rando Rand
Pootsi
ärijuht

Reet Rand
Pootsi
sotsiaaltöötaja, külavanem

Urmus Reinfeldt

Tõstamaa
koolidirektor

Toomas Rõhu
Tõstamaa
ametnik

Leo Salk
Tõhela
talunik

Heino Tamm
Tõstamaa
metsnik

Eduard Vilbre
Seliste
metsandusspetsialist

KOHTUMISED VALLARAHVAGA
Tõhela Rahvamajas, teisip. 04. okt. kell 19.00

Kastna endises kontorihoones, kolmap. 05. okt. kell 15.00

Tõstamaa Rahvamajas, kolmap. 05. okt. kell 18.00

Kavaru sadamas, neljap. 06. okt. kell 12.00

Pootsi Keskuses, neljap. 06. okt. kell 17.00

Seliste külatas, pühapäev. 09. okt. kell 17.00

Lugupeetud lapsevanemad!

□ Tõstamaa Vallavalitsus tuleb meelde, et Te saate tasuta laste toiduraha ja töövihikute eest pangaülekandega. Eraldi kanded tuleb teha küll lasteaia ja kooli osas. Seletavas tekstis palume ära näidata mille eest maksate (lasteaia- kohamaks, toit ja õppevahendid eraldi näidata; koolis -töövihikud ja toit). Kui ülekanne on toimunud palun trükkige maksekorraldus ja saatke see kooli või lasteaeda. Internetipangas tehingut sooritades on soovitatav maksekorraldus salvestada määratud maksete alla.

Meie panga rekvisiidid:
Tõstamaa Vallavalitsus
Arveldusarve 10902001872008
SEB Eesti Ühispank

Karin Randmäe
Peraamatupidaja
Tel. 44 96265

VALIMISLIIT TÕSTAMAA KUTSUB KOHTUMA
Tõstamaa Rahvamajas
esmaspäeval, 3. oktoobril kell 18.00

Kastnas Sarapuu talus
teisipäeval, 4. oktoobril kell 14.00

Tõllis Merelaiu puhkebaasis
teisipäeval, 4. oktoobril kell 18.00

Pootsi keskuses
kolmapäeval, 5. oktoobril kell 18.00

Tõhela rahvamajas
neljapäeval, 6. oktoobril kell 18.00

Seliste külatas
reedel, 7. oktoobril kell 18.00

Kavaru sadamakuuris
esmaspäeval, 10. oktoobril kell 17.00

Manija külakeskuses
teisipäeval, 11. oktoobril kell 17.00

**Tule kohaliku elu küsimustes aru pidama
Räägime oma ideedest ja kuulame Sinu omi**

College for International Co-operation and Development (CICD) ootab vabatahtlikke Aafrikasse! 14 kuine programm. Keskkonna-, sotsiaal- ja HIV teabe projektid Lõuna-Aafrika riikides (Mosambiik, Namiibia ja Sambia). Eelnev kogemus pole vajalik. Vanus min 18 aastat. Koolitus Inglismaal või Taanis. E-mail: marie@cicd-volunteerinafrica.org, maarjamari@gmail.com
www.cicd-volunteerinafrica.org tel 07813 854 298 ja 01964 631 826

Tule valima!

□ Praeguse vallavolikogu kolmeaastane valitsemisaeg hakkab läbi saama. 16. oktoobril 2005. a. toimuvad uue vallavolikogu valimised, seekord on volituste aeg neli aastat.

Tänaseks on valimistel osalejatena registreeritud üks valimisliit ja üks erakond, üksik kandidaate seekord ei ole. Valimisliit Tõstamaa on valimiskomisjonile registreerimiseks esitanud 15 ja Erakond Res Publica 16 kandidaati.

Valimiste läbiviimiseks on Tõstamaa vallas moodustatud kolm valimisjaoskonda:

Nr. 1 Tõstamaa valimisjaoskond,

kus saavad valida - Tõstamaa aleviku, Lõuka, Ermistu, Tõlli, Värati, Kastna, Ranniku ja Rammuka küla elanikud. Valimisjaoskonna asukoht: Tõstamaa rahvamaja. Aadress: Varbla mnt. 3, Tõstamaa alevik, 88101 Pärnumaa. Tel. 51 91 15 07

Nr. 2 Tõhela valimisjaoskond, valida saavad- Tõhela, Männikuste, Alu ja Kiraste küla elanikud. Valimisjaoskonna asukoht: Tõhela rahvamaja. Aadress: Tõhela küla, Tõstamaa vald, 88102 Pärnumaa. Tel. 51 14 811

Nr. 3 Pootsi valimisjaoskond, valida saavad- Pootsi, Lao, Peerni, Kõpu, Kavaru, Päraküla, Seliste küla ja Manija elanikud. Valimisjaoskonna asukoht: Pootsi külakeskus. Aadress: Pootsi küla, Tõstamaa vald, 88103 Pärnumaa. Tel. 53 46 86 35

Kõigile valijatele saadetakse hiljemalt 26. septembriks koju valijakaart, kuhu on märgitud valimisjaoskonna asukoht ja valimiste läbiviimise aeg. Valimiskomisjoni

poolt oleks palve neile, kes valijakaarti ei saa, helistada vallamajja tel 44 96 180 või 52 94 440, et saaksime kontrollida rahvastikuregistri andmeid. See väldiks segadust valimispäeval, kui inimene ei leia enda nime valijate nimekirjast.

Valimispäeval algab hääletamine kell 9.00 ja lõpeb 20.00.

Eelhääletamine on kõigis jaoskondades 10., 11. ja 12. oktoobril.

Hääletada saab alates 12.00 kuni 20.00 – ni.

Tõstamaa valimisjaoskonnas saavad eelhääletuse päeval hääletada ka need, kelle registrijärgne elukoht ei ole Tõstamaa vallas. Komisjonil on olemas kõigi Eesti omavalitsuste kandidaatide koondnimekirjad.

Samuti saavad Tõstamaa jaoskonnas eelhääletamise päeval hääletada need, kelle rahvastikuregistris on andmed ainult valla täpsusega (puudub elukoha täpne aadress).

Kodus valimine toimub ainult valimiste päeval 16.10.2005.a.

Valijad, kelle tervislik seisund ei võimalda jaoskonda tulla, saavad hääletada kodus. Selleks tuleb eelnevalt saata kirjalik avaldus (vabas vormis), kas vallavalitsuse aadressile Sadama tee 2, Tõstamaa alevik, 88101 Pärnumaa, või otse enda piirkonna jaoskonnakomisjonile. Avaldusi saab esitada kuni valimiste päeva kella 16.00 ni.

Hääletamisedel väljastatakse valijale kehtiva isikut tõendava dokumendi (millega võib olla pass, isikutunnistus, või juhiloa) esitamisel.

Eve Sahtel

Tõstamaa valla valimiskomisjoni esimees

Kolm päeva muinasajas

□ 2. - 4. augustini veetsid Pärnu piirkonna 4H klubid lõbusalt aega Koongas Pärnumaa suvelaagris.

Teisipäeva lõuna ajal olime esimesena kohal Koonga koolimaja juures ja püstitasime telgid parimasse kohta. Kokku tuli laagerdama 11 klubi Pärnumaa erinevatest paikadest. Laager avati väikese rongkäiguga läbi küla ja juba tuli minna koosolekule, kus meile anti infot laagris plaanitu kohta. Kõik päevad paistsid tulevat sisutihedat, täis põnevaid võistlusi ja muid tegemisi. Esimesel klubi vahelisel võistlusel tuli valmistada 4H'd tutvustav välguleht. Meil hakkas kohe hästi minema – saime I koha. Öhtul võisime „raskest tööst“ lõõgastuda Pärnjõe klubi poiste diskol.

Järgmine päev oli tõeline muinaspäev Soontagana maalinnuses. Seal toimusid maastikumängud, matk soos, kaasa võetud teema- ja ajakohaste kostüümide esitamine ning grill-lõunasöök. Öhtul oli taas disko, mida juhtis kohalik diskor, kes korraldas meile isegi karaokevõistluse ja pidas vastu kuni kella poole kolmeni hommikul.

Viimasel hommikul toimus lõputseremoonia ja au-tasustamine, kus Tõstamaa „Positiivsed“ saavutasid üldkokkuvõttes I koha.

Kadri Salu,
4H klubi liige

teisipäeval, 20. septembril
kl. 9 - 11

Tõstamaa Rahvamajas

DOONORIPÄEV

Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus korraldab

KIVIAEDEDE RAJAMISE, TAASTAMISE JA HOOLDAMISE KOOLITUSE

tootjatele, kes soovivad taotleda
selleks põllumajanduslikku
keskkonnatoetust.

Koolitus toimub 21. septembril Tõstamaa rahvamajas algusega kell 10.00.
Vajalik eelregistreerimine vähemalt 2 päeva enne ürituse toimumist.
Info ja registreerimine: tel 7422 051, 5208 438.

Tõstamaa
vallavalitsus pakub
tööd

**KIVIAEDEDE
TAASTAMISEL**
(kalmistute,
hooldekodu jne.
aiad)

Tule läbi koolitus
21. septembril
algusega kell 10.00

Tõstamaa
rahvamajas ja esita
tööle hakkamiseks
kirjalik sooviavaldus
vallavalitsusele 25.
septembriks.

**21. oktoobril 2005 selle aasta kõige
hövem pidu LaserShow-ga!**
Üksed avatakse 20.00
Muudame Tõstamaa Rahvamaja ööklubiks!

**Esineb ansambel
TOE TAG**

**Ülevaade peost suurel ekraanil
Party Time Dj's
Love NY (Marko Koitla)
& Black (Margus Must)**

**Pileti hind eelmüügis Tõstamaa
raamatukogus 65.-, kohapeal 100.-**
Info: www.partytime.ee

SALOMIA EERIKU

16.07.1924
28.08.2005

Sünnid

**KERSTI TAAL ja
INNO TOOMSALU**

tütar

KRISTIN

sünd. 26.07.2005

Septembrikuu hällilapsed

LINDA LÕÕBAS	84	Ermistu küla
ARTEEMI ODES	84	Lõuka küla
VEERA KIIRATS	83	Männikuste küla
HELMU UDU	82	Tõstamaa alevik
LEIDA GRAHV	81	Tõstamaa alevik
HILDA LILLEPUU	81	Kavaru küla
ARNOLD NURM	79	Tõstamaa alevik
ARTEEMI PÄRNAPUU	79	Peerni küla
MEIDA KLAAS	78	Ranniku küla
HELJU SIINNE	74	Seliste küla
LEIDA METSA	74	Lao küla
LAINA LAAN	73	Kavaru küla
ESTRA TSILK	73	Tõhela küla
HILLAR-KONSTANTIN PIRSI	72	Männikuste küla
HELGA RANDMAA	72	Tõstamaa alevik
SALME NIITVÄHI	72	Kiraste küla
HELJU TÕNISSOO	72	Tõstamaa alevik
ERIKA-ELENE ANSU	72	Seliste küla
ELGA RAND	71	Seliste küla
EVI LAANEMETS	70	Tõstamaa alevik
ELJU SIINNE	65	Lao küla
HELJU ANTU	55	Lao küla
JÜRI TELL	55	Tõlli küla
ENN VAHUVEE	55	Tõstamaa alevik
RITA ALGPEUS	50	Tõstamaa alevik